

**Hasičský záchranný sbor
České republiky**

První pomoc pro výuku hasičů

Škrtidlo - tourniquet

KOLEKTIV AUTORŮ

Závažné krvácení

- Uvádí se, že krvácení je příčinou časně smrti u 40 – 50 % poranění, resp. zhruba každý druhý vykrvácel.
- Jednou ze zásadních pomůcek může být přiložení škrtidla SAM XT či gumového škrtidla.

Pro více informací odkazujeme na prezentaci o krvácení.

Škrtidla

- Prostředek nouzového zastavení krvácení v extrémních podmínkách medicíny katastrof, válečných situacích, ale i stavech kdy nelze krvácení zastavit jiným způsobem, i když se jedná o jednotlivce atp.
- Škrtidla přikládáme zásadně na končetinách s jednou kostí (paže, stehno), nejlépe uprostřed pomyslné kosti.
- Jednou přiložené škrtidlo nepovolujeme.
- *Vždy zapsat čas založení.*

Gumové škrtidlo

- Tradiční prostředek, který se využívá během medicínské praxe například pro odběr krve, či zavedení intravenózního přístupu.
- Pro stavění krvácení doporučujeme používat velikost 40 x 1250 mm (existují i kratší 40 x 700 mm).
- Přiložení škrtidla se prování pomocí otáčení okolo končetiny.
- Konec škrtidla založíme pod spodní otáčku, neprovádíme uzel.

Přiložení gumového škrtidla

Založení gumového škrtidla

Škrtidlo SAM XT

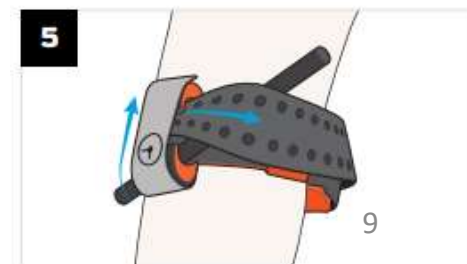
- Škrtidlo s automatickou sponou Truforce.
- Spona zajistí správný směr napínání a sílu napnutí, kdy ve správném momentu se zamkne.
- Tím je u škrtidla SAM XT zajištěna efektivní aplikace, neboť přednatažení škrtidla vyžaduje následně provedení méně otáček vratidla, čímž se zrychluje jeho použití a také rychlejší zastavení krvácení, zejména v akutní fázi.
- Ideální použití najde jistě ve vojenských misích, ale jako škrtidlo ho ocení i hasiči při poskytování první pomoci.

Škrtidlo SAM XT

Návod

1. Umístit škrtidlo přímo na kůži, nad ránu a prostrčit popruh otvorem spony.
2. Uchopit popruh a silně zatáhnout dokud neuslyšíme kliknutí. Tah nepovoluj. Přilep popruh po obvodu končetiny před systémem utahování (zpravidla u ruky).
3. Otáčej kovovým vratidlem do zastavení krvácení.
4. Vratidlo zajistit do C háku a znovu ověřte zastavení krvácení, jinak přidej otočku. Nepomůže-li, zkus další škrtidlo.
5. Omotej pruh dále mezi zajišťovací háky přes tyč vratidla a dále končetiny. Přelep časový pásek a zapiš aktuální čas.

Umístit škrtidlo přímo na kůži
a prostrčit popruh otvorem spony.

Zatáhnout za černý popruh do cvaknutí, tah nepovolit.

Zajistit popruh pomocí suché zipu před
systém utahování. Otáčet vratidlem.

Vratidlo zajistit do C háku.

Přebývající pruh vést mezi zajišťovací háky a přes tyč vratidla.

Přelep časový pásek a zapiš aktuální čas.

Indikace použití

- Škrtidlo naložíme vždy, když krvácení nelze běžným postupem zastavit, tzn. nefunguje například přímý tlak na ránu, nedaří se přiložit tlakový obvaz nebo jde o amputační poranění a jiné destrukční poranění obdobného charakteru, kdy nás limituje i dále nedostatek zdravotnického materiálu atd.
- Škrtidlo nebudeme váhat použít také v situaci například zaklíněné osoby ve vozidle, kdy nelze adekvátně místo ošetřit, byť by bylo možné krvácení zastavit tlakovým obvazem, ale vzhledem k situaci a dalšímu postupu vyproštění nebude vhodné atp.
- Respektive každou situaci řešíme individuálně a každý zdravotník bude muset vyhodnotit situaci dle svého nejlepšího uvážení.

Nasazení škrtidla u sedící osoby ve vozidle.

Výukové materiály - odkazy

Videoklipy:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLVtgejLhixaFiGcM-8_qQFK4TymykvplD

https://youtube.com/playlist?list=PL_fas93t2Q57RJRhRxlhWPWs2wf3-vEhv

Jiné zajímavé a věrohodné:

<http://www.resuscitace.cz/>

<https://urgmed.cz/dp-summk/>

<http://www.akutne.cz/index.php?pg=vyukove-materialy--rozhodovaci-algoritmy&tid=280>

Děkujeme za pozornost!